

Шемигон Н.Ю.

ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ЯК СТРУКТУРНИЙ ЕЛЕМЕНТ ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У сучасних концепціях розвитку вищої освіти наголошується, що освіта повинна не тільки забезпечити майбутніх фахівців глибокими знаннями, але й сприяти розвитку особистісної позиції студентів, формувати чіткі орієнтири життєдіяльності, а саме, здатності відповідати на виклики сучасності, пристосовуватися до швидких змін на ринку праці, що викликані роботизацією.

Розв'язання цих складних завдань вимагає, дослідження проблеми змісту ціннісних орієнтацій сучасних студентів. Аналізуючи різні класифікації цінностей, виявляється, що в кожній з них залишається майже однаковий набір компонентів, що їх складають, змінюються лише їхні місця. Одні автори виокремлюють як основні ті цінності, які інші вважають складниками тієї або іншої цінності. Таким чином, класифікація складається з одного й того ж набору цінностей, але в різній їх модифікації.

На сьогоднішній день дослідниками підкреслюється, що важливою підставою для відбору цінностей у базовий зміст освіти є орієнтація системи цінностей на самореалізацію особистості, розкриття її індивідуальності та здатності адаптуватися до швидкоплинних умов сучасного ринку праці. Обираючи визначену сферу діяльності, людина обирає і цінності, що з нею пов'язані, до того ж зміна діяльності викликає необхідність відмовитися від колишніх цінностей і знайти нові.

Це дозволяє зробити висновок, що, говорячи про відбір цінностей, ні в якій мірі не потрібно прагнути сформувати ціннісну систему особистості цілком, а можна допомогти обрати орієнтири, що входять до ядра ціннісної системи. Треба зазначити, що базисні цінності та ціннісні орієнтації індивідуальної свідомості людини, як визначено психологами, формуються в період так званої первинної соціалізації індивіда – 18-20 років. У студентському віці відбуваються зміни в розвиткові активності особистості, коли на її зміст та спрямованість особливо сильно впливають різні соціальні фактори. Усе це спричиняє серйозні якісні зміни в структурі особистості молодого людини.

Ціннісне відношення особистості до майбутньої діяльності – це єдність об'єктивного та суб'єктивного, де об'єктивне соціальне положення особистості теперішнього або майбутнього професіонала є основою його вибіркової спрямованості на цінності професійної діяльності, що мотивують навчальну активність студента. Адже справжня орієнтація визначається, передусім, тим, чи здатна обрана професія задовольнити соціальні та духовні потреби особистості.

Таким чином, проведений аналіз дозволив стверджувати, що сформовані професійно-ціннісні орієнтації студента є одним з найважливіших елементів успішної майбутньої адаптації до професійної діяльності, оскільки: стимулюють його професійно-особистісний розвиток, активізуючи внутрішні механізми особистості (потреби, інтереси, мотиви, установки, відношення).